

Архивски број: 08-190
24.03.2023 година

Постапувајќи по претставка бр. 08-190 од 23.02.2023 година, поднесена од Здружение за сексуални и родови малцинства „Квир Центар“ од Скопје, против од Скопје, со живеалиште на за сторено вознемирување врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, личен или општествен статус, сексуална ориентација и родов идентитет врз ЛГБТИ+ заедницата во областа на јавно информирање и медиуми, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 21 од Законот за спречување и заштита од дискриминација на 23.03.2023 година го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ВОЗНЕМИРУВАЊЕ врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, личен или општествен статус, сексуална ориентација и родов идентитет врз ЛГБТИ+ заедницата во областа на јавно информирање и медиуми од страна на

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На 23.02.2023 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставена претставка од Здружение за сексуални и родови малцинства „Квир Центар“ од Скопје, против од Скопје, со живеалиште на , за сторено вознемирување врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, личен или општествен статус, сексуална ориентација и родов идентитет врз ЛГБТИ+ заедницата во областа на јавно информирање и медиуми.

Во претставката подносителот доставува објава од на социјалната мрежа Твитер со фотографија и текстуална содржина “Дел од официјалната програма на филхармонија да е Божо Вречо – босанскиот изведувач на севдалинки и тенденциозно претставување на погрешни вредности, треба тотално да имаш погрешна визија и недостаток на способност за креирање програма”. Согласно тврдењата на подносителот ваквата објава ширела, поттикнувала и промовирала омраза, дискриминација или насилство против ЛГБТИ+ заедницата.

На 27.02.2023, согласно член 24, став 7 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, Комисијата ја испрати претставката со барање за произнесување до потенцијалната дискриминаторка. Видно од поштенската повратница, претставката и барањето за произнесување биле уредно доставени до потенцијалната дискриминаторка на 06.03.2023.

На 21.03.2023, во рамките на законски предвидениот рок, до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставен поднесок за произнесување по претставката од

Во поднесокот за произнесување се наведува дека споменатата објава не ја споменува, ниту таргетира ЛГБТИ+ заедницата, туку упаква критика кон програмата на Филхармонијата за која смета дека е несоодветно да настапува изведувач на севдалинки во Национална установа Филхармонија, која во минатото била реномирана институција со реномирани светски интерпретатори, а за која смета дека периодов го спуштила нивото со несоодветни интерпретатори.

Ценејќи ја содржината и наводите од претставката и од поднесокот за произнесување, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација одлучи како во диспозитивот, констатирајќи подносителот не сторил веројатно дека со споменатата објава е сторено вознемирување. Воедно, Комисијата смета дека од содржината на објавата не е исполнета законската дефиниција за вознемирување од член 10 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација:

„Вознемирувањето претставува несакано постапување кон лице или група лица врз дискриминаторски основи што има за цел или последица, повреда на достоинството или создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика.“

Во споделената објава дадена е критика кон програмата на Филхармонијата, согласно личните вкусови на пријавената потенцијална дискриминаторка, а таквата изјава сама по себе не продуцира вознемирување и нема за цел повреда на достоинството на лице или група лица, ниту создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика, а со тоа не ја исполнува законската дефиниција за вознемирување од чл. 10, ст. 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација. Во оваа поткрепа на ваквиот заклучок одат и одредбите на повеќе домашни правни акти и ратификувани меѓународни договори.

Имено, чл. 8 од **Уставот на Република Северна Македонија** ги потенцира темелните вредности на уставниот поредок, започнувајќи со основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати со меѓународното право и утврдени со Уставот, слободното изразување на националната припадност и владеењето на правото. Членот 16 од Уставот ја гарантира слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата, како и слободата на говорот, јавниот настап, јавното информирање и слободното основање на институции за јавно информирање.

Членот 9 од **Европската конвенција за заштита на човековите права**, потенцира дека секој човек има право на слобода на мислите, совеста и верата. Ова право ја вклучува и слободата на промена на верата и убедувањето, како и слободата за изразување на својата вера или убедување. Членот 10 од истата конвенција ја гарантира слободата на изразување. Ова ги опфаќа слободата на мислење и слободата на примање и пренесување информации или идеи, без мешање на јавната власт и без оглед на границите. Имено, при толкување на член 10 од Конвенцијата, **Европскиот суд за човекови права** во случајот Прагер и Оберслик против Австрија¹ констатирал дека *слободата на изразување сочинува една од суштинските основи на демократското општество, еден од основните услови за неговиот напредок и за развојот на секој човек*. Судот во неколку наврати ја нагласил важноста на овој член, кој не се применува само за информации или идеи што се поволно примени или се сметаат за ненавредливи или за прашање на рамнодушност, туку и за оние што навредуваат, шокираат или вознемируваат; такви се барањата за плурализам, толеранција и слободоумие без кои нема демократско општество². Ограничувањето на слободата на изразување доколку е предвидена во закон, може да се однесува на причините наведени во став 2 од член 10 од Европската конвенција за човекови права кои се: државната безбедност, територијалниот интегритет и јавната безбедност, заштита на редот и спречување на нереди и злосторства, заштитата на здравјето и моралот, угледот и правата на другите за спречување на ширењето на доверливи информации или за зачувување на авторитетот и непристрасноста на судството

Член 19 од **Универзалната декларација за човековите права на ООН**, пропишува дека секој има право на слобода на мислење и изразување. Ова право ја вклучува и слободата да се застапува

¹ Прагер и Оберслик против Австрија, пресуда од 26 април 1995 година по апликација бр. 15974/90

² Хендисајд против Обединетото Кралство пресуда од 07 декември 1976 по апликација бр. 5493/72

одредено мислење без никакво вмешување и да се бараат, да се примаат и да се даваат информации и идеи преку медиумите и без оглед на границите.

Член 19 од **Меѓународниот пакт за граѓански и политички права** пропишува дека никој не може да биде вознемируван заради своите мислења и секое лице има право на слобода на изразувањето. Ова право, без оглед на границите, ја подразбира слободата на изноаѓање, примање и ширење на информации и идеи од сите видови во усмена, писмена, печатена или уметничка форма, или на кој и да е начин по слободен избор.

Имајќи го предвид горенаведеното Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, согласно своите надлежности, одлучи како во диспозитивот на мислењето

Скопје
21.03.2023 година

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација

Претседател
Исмаил Камбери

Доставено до:

- Здружение за сексуални и родови малцинства „Квир Центар“ Бул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр. 19/5-28, Скопје
- , Скопје